

## نوی کال او نوی فرصتونه

د بن د دوهم کنفرانس او سلاکارې لویې جرگې په درشل او له هغې روسته ، سیمه او په کور دننه افغانستان د نویو تغیرونو او بدلونونو سره مخامخ دی . په ټولیزه توګه دا تغیرونه د افغانانو په خیر او ګټه شمېرلی شو او د افغان دولت په وړاندې یې نوی فرصتونه او افقونه مخې ته ایښي دي. خوکه د نویو فرصتونو او پرانیستو افقونو په محاسبه کې افغان دولت ختاوځي او له هغو څخه د سولې او امنیت په راوستلو او افغانانو ته د ښې ادارې او خدماتو په وړاندې کولو کې د پخوا پشان ناغیري وکړي ، دا فرصتونه هسې له لاسه وځي او افغانان به بله پېړۍ انتظار باسي چې که بیا داسې مناسب فرصتونه ترلاسه کړي !

د نوي کال په راتګ د خپلو ټولو ناولتیاوو ، فساد او دیمالګوګ سیاست ( هغه سیاست چې ولس تېرباسي ) سره سره بیا هم دا افغان دولت نه دی چې د ځینو په اند ، د بن بست سره مخ دی بلکې د افغان مرکزی دولت په وړاندې په کور دننه وړانکارې او سیمه یز مخالفین دي چې د بن بست ، غوڅې ماتې او رسوایۍ سره مخ دي .

نوي کال کې پاکستان چې د افغانانو تاریخي بدخوا دی ، په کور دننه په سختو ستونځو او شخړو کې ډوبیږي . پاکستانی ټولنه چې د پوځیانو او ملګي بدماشانو په ۶۰ کلن یرغمل کې ښکېل ده بلاخره دي ته اړ شوي چې د دوی ګریوانونو ته لاس ورواچوي . د پاکستان د واک د درې ګونو قواو ترمنځ شخړه ، د رسنیو د رسوایۍ له کچې اوږي او په کورني تاوتریخوالي بدلېږي . د رسنیو په روستۍ وینا د پاکستان د ملګي حکومت او پوځ تر منځ کړکېچ اوج ته رسېدلی .

د پاکستان پوځ چې د دغه هیواد په پنځه شپېته کلن تاریخ کې څلور کودتاوي کړي او لا هم باوري دی چې د پاکستان د ګټو او ساتنې دفاع کوي ، له پیل څخه زرداري ته په ښه سترګه نه دي کتلي .

د پاکستان دولت مشر زرداري لا څلور کاله وړاندې د ۲۰۰۷ کال د ډېسمبر په ۲۷ مه د خپلې میرمن بېنظیر بوتو د جنازې په مراسمو کې ويلي وو ، پوځیان چې موخه یې هغه مهال پرویز مشرف و، نه غواړي پاکستان روغ رمټ پاتې شي په داسې حالت کې پیپلزپارټي هم د پاکستان د سلامتیا ذمه واره نه ده .

« یو یاداشت چې د جنوري په ۱۷ مه خپور شوي په هغه کې د پاکستان سترې محکمې، لومړي وزیر یوسف رضا ګیلاني ته ويلي چې عدالت ته یې سپکاوی کړی او د محکمې امریې نه دی تعقیب کړی چې په ولسمشر زرداري باندې د اداري فساد تورونه را وسپړي. دغه یادداشت لومړي وزیر ګیلاني ته امرکوي چې د جنوري په ۱۹ دي محکمې ته حاضر شي. که چیرې په محکمه کې مجرم وخوت ، نو ښاغلی ګیلاني بندې کیدی او د صدارت له مقام څخه لیري کیدلی شي .

قاضیان حکومت څخه غواړي چې پر ولسمشر اصف علي زرداري د اداري فساد تورونه چې د ۱۹۹۰ د لښېزي د وخت تورونه دي بیا را وسپړي. امریکا غږ »

خپبر پښتونخوا کې هم د پولیسو په اډو باندې بریدونه ، د شیعې او سنیانو په منځ کې وسلوالي نښتې ، د بلوچستان کړکېچن حالات او په هغه ایالت کې د پولیسو پر چوڼیو د بلوڅو د خپلواکۍ غورځنګ یرغلونه که پر پاکستانی ولس باندې د اقتصادي ستونځو او پرګنیزو وزګاریو او بېکارو سره یوځای شي ، د پاکستان راتلونکې نوره هم پیکه او تنولای شي .

همداراز د پاکستان د پوځ او ملګي حکومت او سترې محکمې ترمنځ جنجالونه په داسې حال کې ادامه لري چې وسله والو طالبانو هم په پاکستان کې حملو ته دوام ورکړی دی.

د جمعې په ورځ وسله والو طالبانو په شمالي وزیرستان کې د پولیسو پر یوه ماموریت برید کړی ، درې پولیس یې وژلي او نه تنه نور یې ژوبل کړي دي .

بلخوا یو شمیر سیاسي شنونکي په دې اند دي چې ښایي له امریکا او جرمني سره د طالبانو د سولې د خبرو له تودیدو سره سم د طالبانو وسلوال مقاومت په دوه برخو وویشل شي.

هغوی وایي چې د طالبانو تنظیم به ځکه په دوه ډلو وویشل شي چې د ملا عمر ښاخه یې د سولې پلوي کوي خو د پاکستان د ای اس ای تر مستقیم اغیز لاندې طالبان به هیڅکله هم د پاکستان له امره پرته د سولې خبرو ته حاضر نه شي.

دپاڼو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين تاسو په درنښت همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ [maqalat@afghan-german.de](mailto:maqalat@afghan-german.de)

یادښت: دلېکنې د لیکنيزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څېر و لولئ

همدارنگه د اسلامي گوند مشر گلبدین حکمتیار چې تر نورو مخکې د باد لگېدا لوری حسولای او مالومولای شي ، نوي وضعي ته په پام کابل حکومت ته د همکارۍ په وړو او امریکایانو ته په نوي چوپړد لکۍ په بنورولو راضي بنسکاري .

د پاکستان د کورني وضعي په خرابېدو سره ، د وخت یاران نور نه غواړي چې هلته زیات تم شي او افغانستان کې د چوکيو او نورو غنایمو په ویش کې د گډون فرصت له لاسه ورکړي .

بلخوا په کور دننه د برهان الدین رباني له مرگ روسته چې په مناسبه سزا ورسید جمعیت ، نظارشورا او د هیواد په شمال کې د پخوانی ټولالی نور ډاکوان یتیم ، بی سرپرسته او مرژواندي بنسکاري . دوی په اخرو دوه درې میاشتنو کې هیواد کې دننه او بهر ډېرې منډې تررې وکړي ، خو یوې هم سر ونه نیو . لومړی یې د سلاکاری لویی جرگې د پرانیستلو سره مخالفت وکړ . خو کله یې چې ولیدل د دوی له گډون پرته هم هغه جرگه جوړه شوه ، روسته یې یوې ځانگې د جرگې پرېکړې ومنلې او بلې ځانگې د پخوا پشان خان مرور وساته .

دوی په قطر کې د طالبانو ، دولت او نړیوالو له خبرو سره هم چې هیواد کې د سولې او ټیکاو په موخه کېږي ، وارختا دي . د همدې وارختایې له کبله یو شمېر یې لکه ضیا مسعود ، محقق ، دوستم او امرالله په ډیو گوتې ووهلي او تر برلین پورې په یوه منډه ، ساو ټیکا ورسېدل . هلته هم دوی چې کومې خبرې له امریکایانو او جرمنانو سره کړي او په هغو کې یې د پردیو سرتېرو او پوځي لگښتونو په بیه افغانستان کې د جگړې اور تلپاتې غوښتی ، اوس ددې خبرو حال د افغانانو له ډاره چا ته بنسکاره نه شي ویلای . دا چې وایې « خاین ، ډارن وي » دوی چې هلته د سولې نه منلو او د هیواد پاشلو په نیت تللي وو لومړی په لاره کې دوه ځایه شول . یوې ډلې یې په غونډه کې له گډون څخه انکار وکړ . دوهمه ډله چې په ځان ډاډه بنسکاریده او د برلین په کرغیرنه غونډه کې یې گډون وکړ د افغانانو له پراخ غبرگون څخه روسته پخپلو کړو خبرو یا خپله منکر او یا د خپلو ویاندانو په خوله منکر شول . د دوستم ویاند ذکی وویل ، چې د ملي جنبش پلویان په برلین کې د دوستم خبرې نه مني او هغه یوازې د دوستم خپلې خبرې دي او د ملي جنبش پرېکړه هسې نه ده .

اوس له دوی څخه پوښتنه دا ده ، کله چې دوی خپلو تنظیمونو ته هغه خبرې چې دوی په برلین کې کړی دی نه شي کولای نو دا خبرې به نورو افغانانو ته څنگه ووايي !

د برلین کرغېرني غونډې د افغانانو د یووالي دوهنمان او د افغانستان بدخواهان دومره رسوا او ذلیل کړل چې اوس له افغانانو پټ گرځي !

له نورو خواو هم په ۲۰۱۲ کال کې د افغانانو بخت وپښ بنسکاري . ایران د افغانستان بل شرگدی او بدخوا گاونډی هم په خپلو خولو کې خپشت دی . د اتمي وسلو د جوړښت او په کور دننه د ایراني ولس په زندۍ کولو کې یې د عرب او عجم دوښمني ځانته کټلې ده . د ایران دفاع وزیر احمد وحیدي چې څو ورځې مخکې یې د هرموز تنگي د تړلو گواښ کړی و ، سیمې ته د انگلستان د اوپتل په رسېدلو او د امریکایانو په خوځښت سره خپله خبره بېرته واخیسته او لارې ته راغی . دا چې وایې کړه خوله په سوک سمیري د ایران په اړه صدق کوي .

په لنډه توگه ویلای شو ، د افغانستان دواړه شریر او مضر گاونډیان پاکستان او ایران پخپلو کورنیو ستونځو کې گېږ او بنسکېل دي او د خپل بدن د زخمونو او ټپونو په څټلو بوخت دي . د دوی کورني بحرانونه افغانستان ته فرصت برابروي چې خپلې ستونځې په سره سینه حل کړي . همداراز هیواد کې دننه وړانکاري او بېلتونپالې ډلې د افغانانو د قهر او غضب سره مخ دی او د خپل بیا سمون او رغون په کړکېچ اخته دي . د بن له دوهم کنفرانس روسته افغانستان سره د نړیوالو پراخو مرستو ژمني شوې او د لویی جرگې په سلا او مشوره دولت په نړیوال او کورني ډگر کې د پرانیستې او پراخ لاس خاوند شوی .

په داسې گټورو فرصتونو ، دولت کولی شي قطر کې په ځواکمن دریځ طالبانو سره د سولې او امنیت خبرې مخې ته یوسي او بلخوا د بني او کاري ادارې په رامنځته کولو سره افغانستان له موجوده کړکېچه وباسي . ترڅو چې دولت د فاسدو مامورینو او جهادي – مافیایي کړیو څخه ځان ونه څنډي او سالمې ادارې ته پورې نه وځي ، که د نړي ټولې مرستې راسر وي او سیمه هم ټوله فرصت فرصت وي ، ډېره به له ځایه ونه بنوري او د افغانانو به همدغه حال وي څنگه چې دی !

پای

د پاڼو شمیره: له ۲ تر 2